

METSÄMIESTEN SÄÄTIÖN
60-VUOTISJUHLASEMINAARI
18.11.2008

Suomen metsien muuttuvat käyttömuodot

Professori Risto Seppälä
Metsäntutkimuslaitos

Esityksen jäsentely

- Suomen metsien käyttömuotojen kehitys
- Suomen metsien käytön tulevaisuus
- Loppuhuipennus

Metsien käyttö ennen teollista vallankumousta

- Erätalous
- Kaskeaminen
- Tervanpoltto
- Kotitarve- ja rakennuspuu
- Polttopuu

Teollisuus tulee metsien käyttäjäksi

- Tervarahat investoitiin nykymuotoiseen metsäteollisuuteen
- Höyrysahat: 1860-luku
- Puusta paperin raaka-aine: 1860- ja 1870-luvut
- Metsien arvo kohosi huimasti
- 1920/1930-luku: metsäteollisuus suurimmaksi puunkäyttäjäksi

Metsien tehokäytön kausi

- Suomi jaloilleen sodasta metsien avulla
- Hakkuumäärät ylittivät puuston kasvun 1950-luvun lopulla
- Puuntuotannon lisäämisohjelmat 1960- ja 1970-luvuilla
- Puuntuotanto teollisuuden tarpeisiin jyräsi alleen muut metsien käyttömuodot

Metsien monikäyttö ja suojele voimistuivat 1980-luvulta lähtien

- Monikäytöllä vanhat perinteet: riista, marjat ja sienet, virkistyskäyttö
- Ympäristötietoisuus (monimuotoisuus ja suojele) lisääntyi erityisesti 1990-luvulla
- Luontomatkailu: voimakkaimmin kasvavia elinkeinoja
- Käyttökirjo laajeni 2000-luvulla: metsäenergian uusi tuleminen, ilmastopalvelut

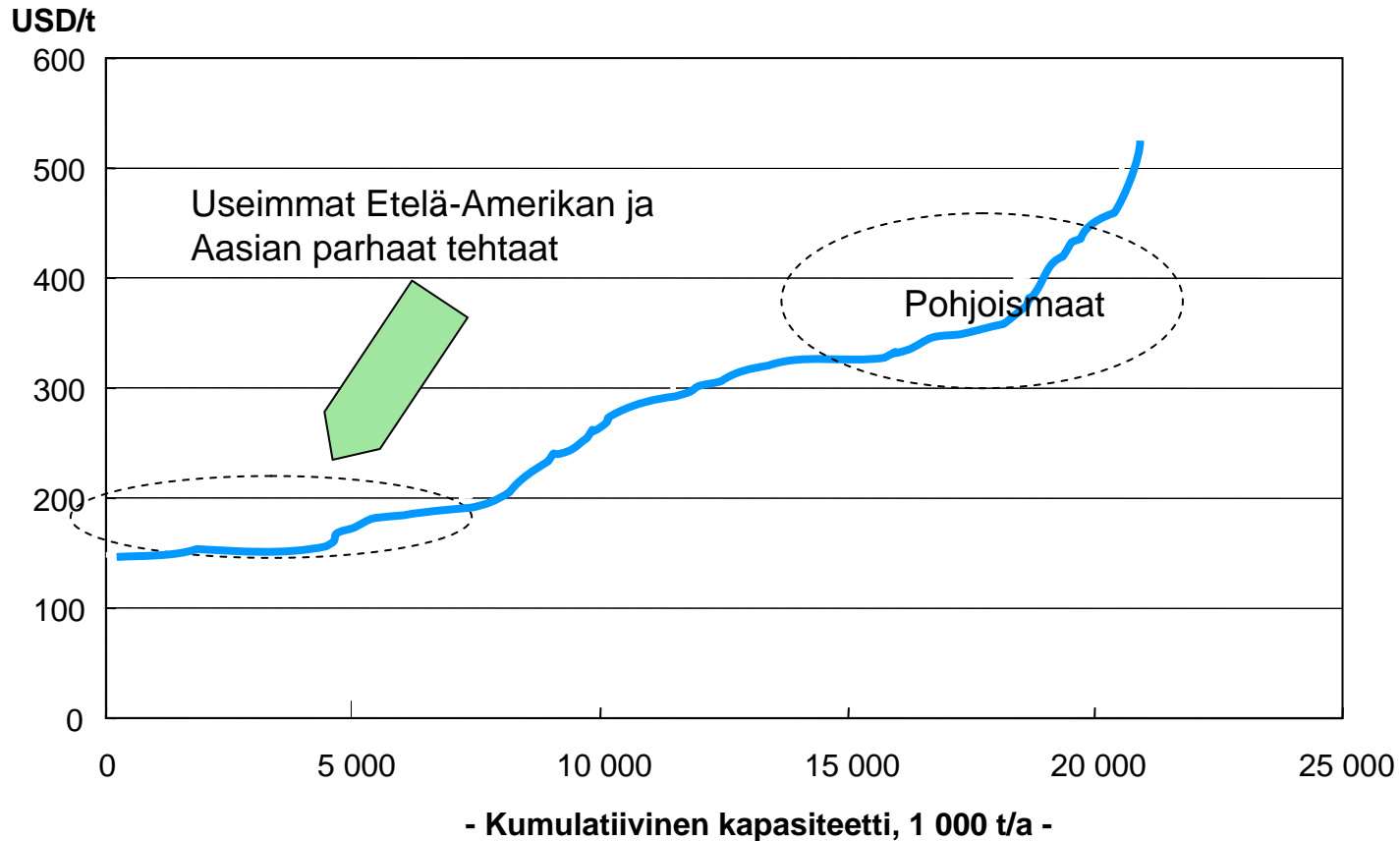
Suomen metsien käytön tulevaisuus

- Metsäteollisuus on tällä hetkellä tärkein metsien käyttäjä (teollisuuden ainespuu)
- Metsäteollisuus on murroksessa, jossa nykytuotteet eivät takaa tuotannon kasvua tai edes ennallaan säilymistä; syynä ovat ennen kaikkea
 - tuotantokustannukset (mm. puu)
 - kysynnän kasvun hidastuminen/loppuminen ja kasvavien markkinoiden etääntyminen

Nopeakasvuisiin istutusmetsiin perustuva kustannusetu on selluntuotannossa merkittävä

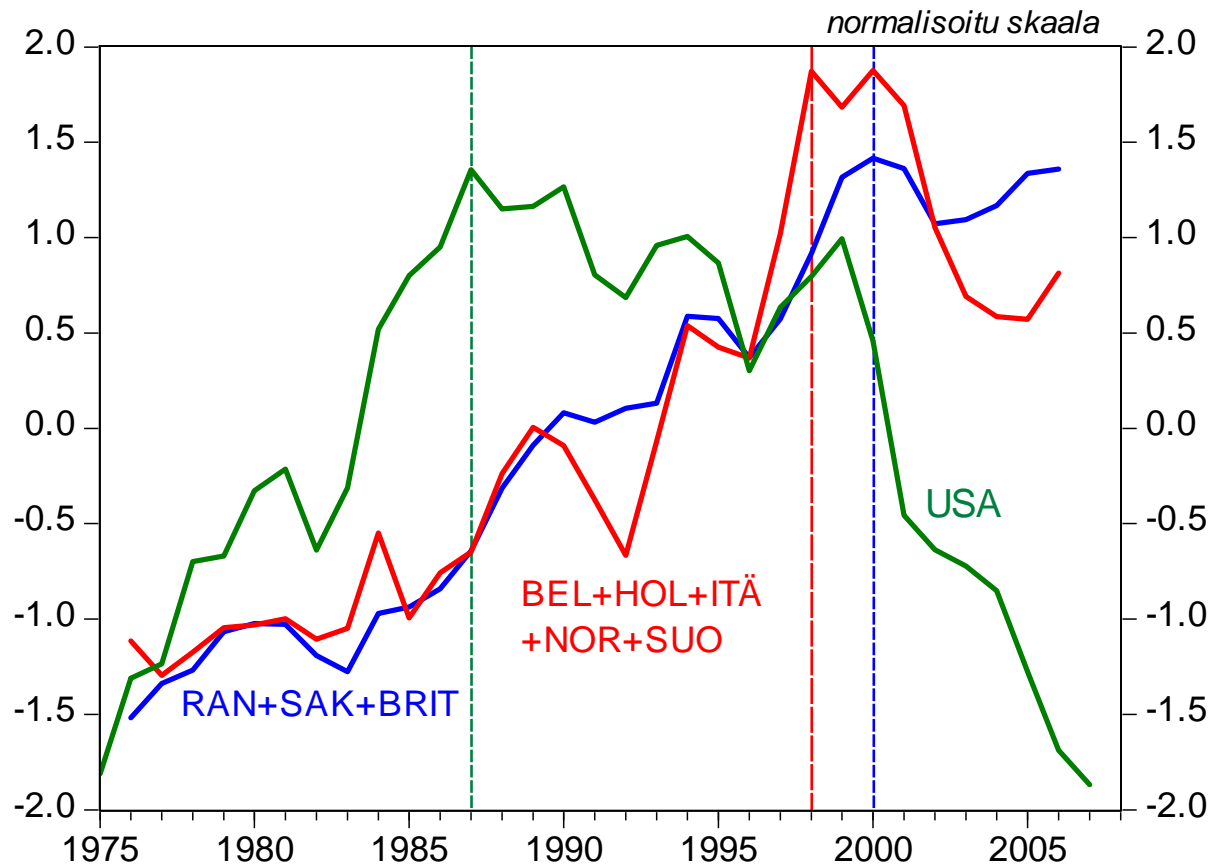
Lehtisellun valmistuskustannukset

Lähde: Rainer Häggblom, Jaakko Pöyry, 28.4.2006

Sanomalehtipaperin kulutus USA:ssa ja Länsi-Euroopassa

Lähde: Lauri Hetemäki / Metla

Tilastot: RISI

Suomen metsien käytön tulevaisuus

- Jos/kun teollisuuden tuotanto ei kasva tai jopa vähenee, metsien käyttö teollisuuden ainespuun tuotantoon vähenee
- Jos/kun metsien käyttö teollisuuden ainespuun tuotantoon vähenee, puun tuotannossa ja metsien käytössä tulee tilaa muille käyttäjille: bioenergia, virkistys ja matkailu, suojelu, hiilensidonta, maisema, keräilytuotteet, kulttuuriarvot

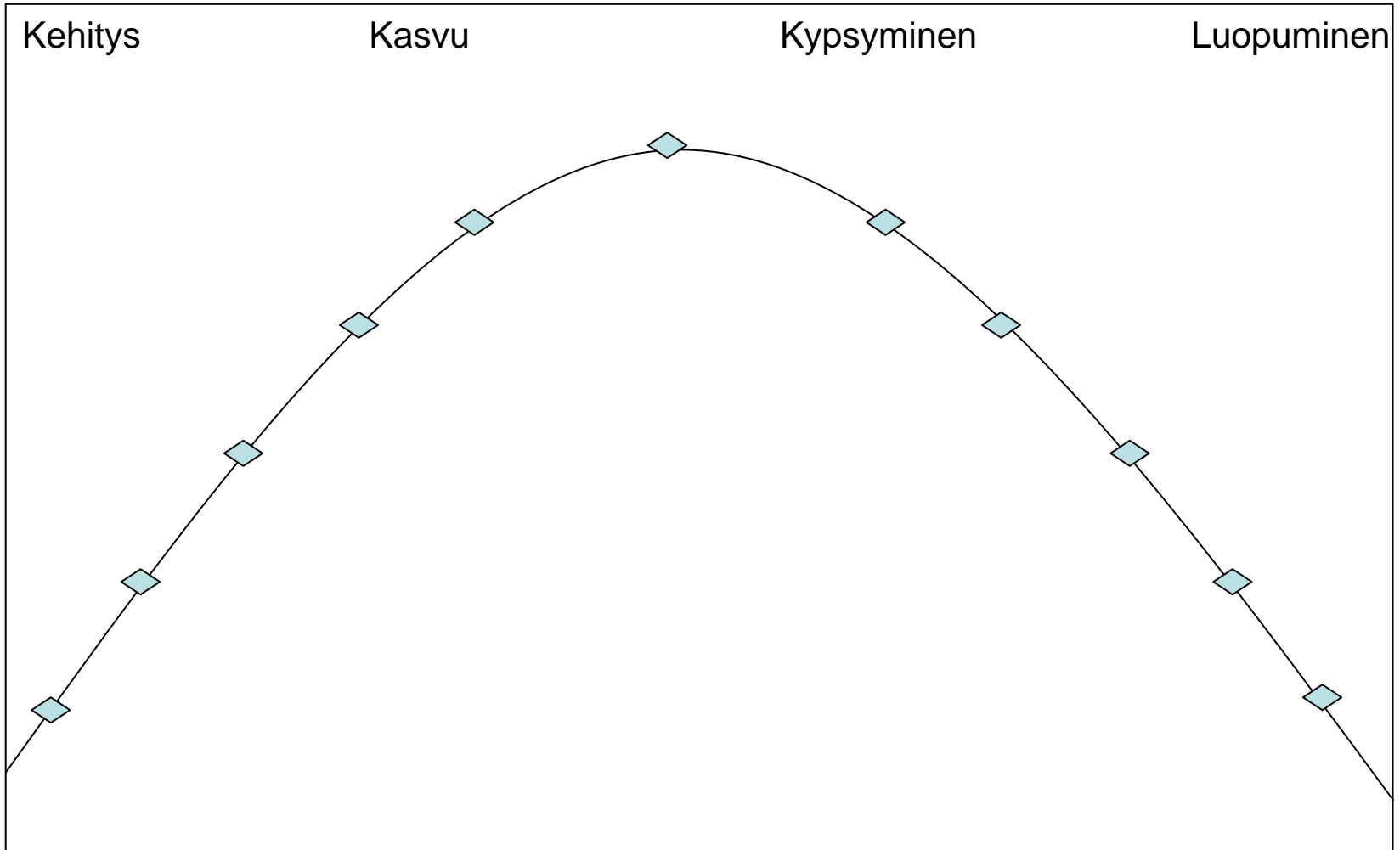

Voiko metsien muu käyttö korvata teollisuuden ainespuun vähenevän käytön myös taloudellisessa merkityksessä?

- Tähän pyritään antamaan vastaus Metsämiesten Säätiön rahoittamassa hankkeessa "Metsien käytön tulevaisuus Suomessa"
- Hankkeen tuloksia odotellessa voimme pohtia vastausta elinkaariajattelun avulla

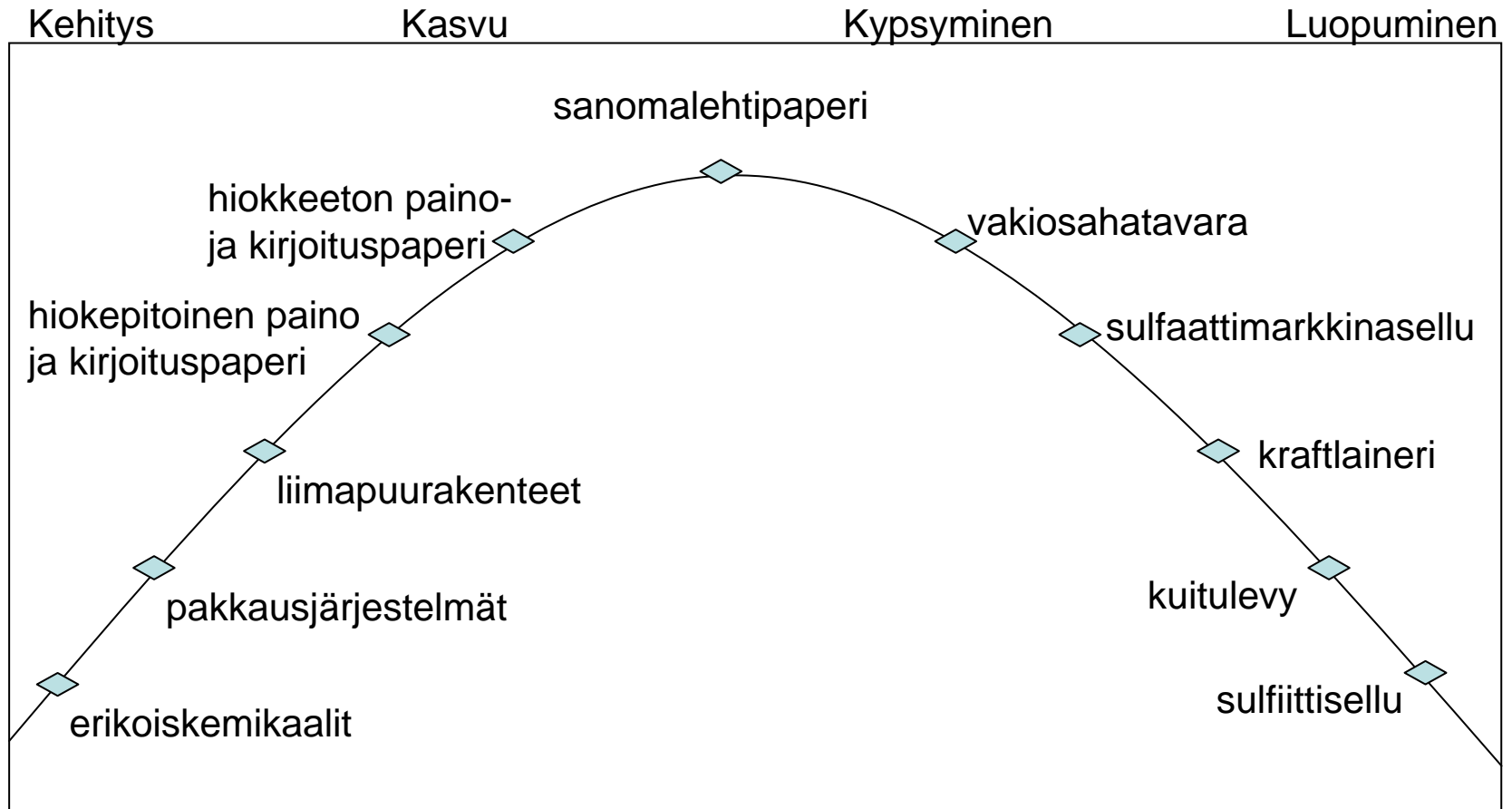

Tuotteen elinkaari

Eräiden Suomen metsäteollisuuden tuotteiden asema elinkaarella 20 vuotta sitten nähtynä

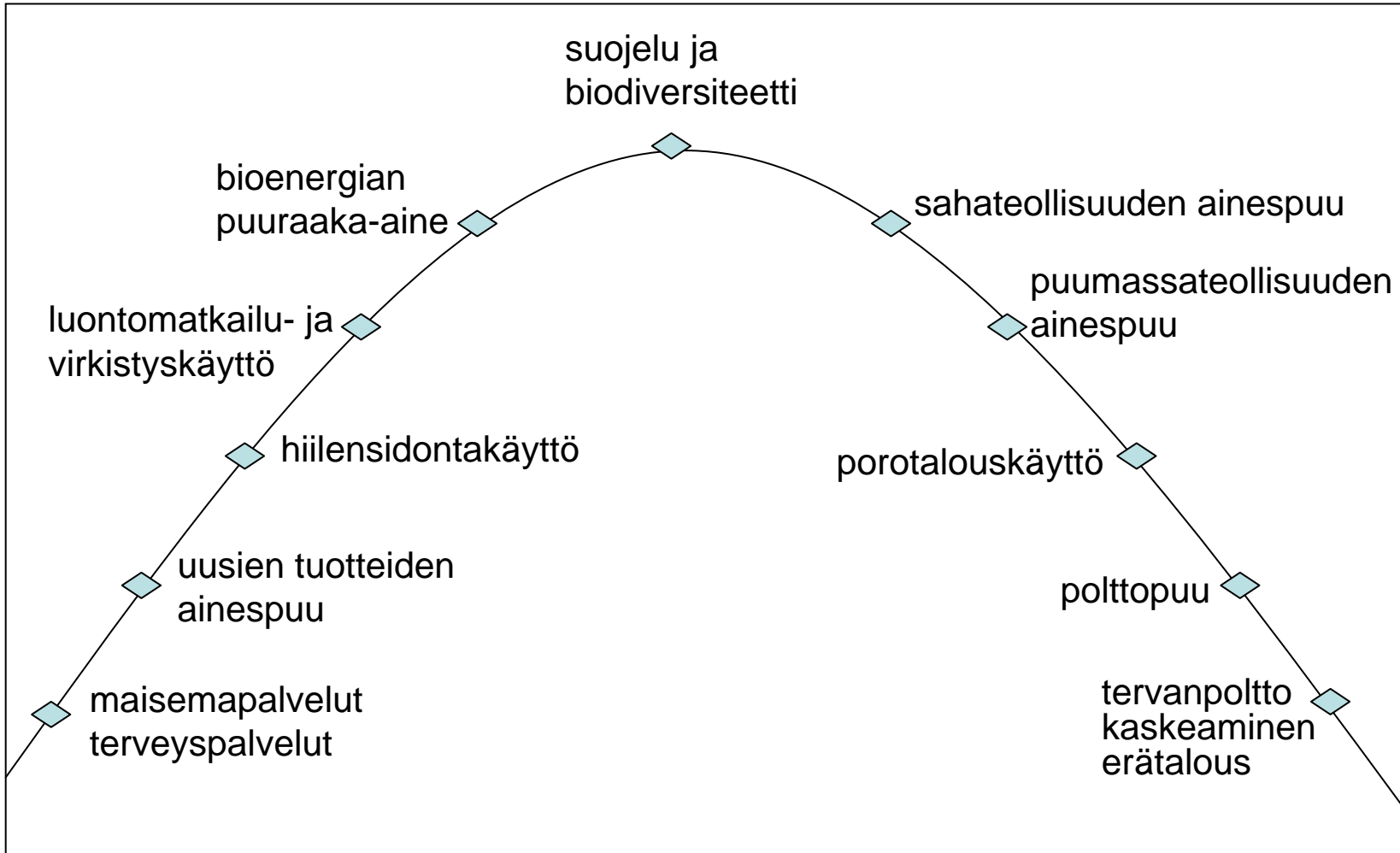
Suomen metsien käyttömuotojen asema elinkaarella v. 2008

Kehitys

Kasvu

Kypsyminen

Luopuminen

Yhteenveto ja johtopäätökset

- Suomen metsien käyttö on radikaalisti muuttunut aikojen kuluessa
- Jälleen kerran on tultu vaiheeseen, jossa vanha pääkäyttömuoto (tällä kertaa teollisuuden ainespuu) on supistumassa
- Pärjätään, jos kehitetään uusien käyttömuotojen vaatimaa **osaamista** ja on **uskallusta** ottaa haltuun näihin käyttömuotoihin liittyvät arvoketjut

Suomen metsien tulevaisuus

Ei iltarusko, vaan uuden aamun kajo

Kiitos tarkkavaisuudesta !

METSÄMIESTEN SÄÄTIÖN
60-VUOTISJUHLASEMINAARI
18.11.2008